

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Problematyka psychoseksualna w psychoterapii
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychosexual issues in psychotherapy
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Beata Mirucka
---	-----------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			1
konwersatorium	15	VIII	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1- Zainteresowanie problematyką psychoseksualną oraz indywidualną pracą psychoterapeutyczną z pacjentem z problemami psychoseksualnymi; W2 - Zaliczenie przewidywanych w kursie przedmiotów, związanych z rozumieniem istoty działań psychoterapeutycznych (w szczególności: psychologii klinicznej, psychopatologii oraz psychologii osobowości).
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Przedstawienie znaczenia doświadczenia psychoseksualnego w ciągu życia oraz mechanizmów kształtowania się problemów psychoseksualnych.
C2 – Poznanie wybranych obszarów problematyki psychoseksualnej oraz oddziaływań psychoterapeutycznych.
C3 – Prezentacja i dyskusja dotycząca problemów psychoseksualnych w psychoterapii.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_11	Dysponuje wiedzą dotyczącą prawidłowego rozwoju psychoseksualnego człowieka, jak również mechanizmów powstawania problemów psychoseksualnych. Ma świadomość odmienności interwencji psychoterapeutycznych w zależności od rodzaju trudności psychoseksualnych pacjenta.	K_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
U_10	Potrafi dokonać diagnozy problemów psychoseksualnych pacjenta.	K_U07
U_10	Umie opracować propozycje oddziaływań psychoterapeutycznych dopasowaną do charakteru trudności psychoseksualnych pacjenta.	K_U10
U_11	Potrafi analizować przyczyny i źródła trudności psychoseksualnych oraz przewidywać ich ogólne konsekwencje w aspektach psycho-bio-społecznym	K_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_06	Okazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej. Jest otwarty na pomoc ekspertów i supervisorów.	K_K06
K_08	Potrafi prawidłowo stosować się do zasad etycznych w praktyce psychologa pracującego z osobami z trudnościami psychoseksualnymi.	K_K08
K_10	Potrafi identyfikować i analizować dylematy etyczne związane z podejmowaniem działań i interwencji psychologicznych w pracy z osobami z trudnościami psychoseksualnymi.	K_K10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Mapa zagadnień psychoseksualnych w psychoterapii <ul style="list-style-type: none"> - oswojone słownictwo i styl pracy nad problemami psychoseksualnymi, - postawa psychoterapeuty wobec seksualności, zagadnienia etyczne, - tożsamość psychoseksualna psychoterapeuty, - seksualność w kontekście cielesności i duchowości podmiotu, - umiejętność budowania relacji seksualnej (psychoseksualnej).   2. Doświadczenia psychoseksualne w ciągu życia <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie relacji przywiązania z osobami znaczącymi, - dziecięce urazy, pierwsze doświadczenia seksualne, rozwiązany pomyślnie vs zatrzymany kompleks Edypa lub Elektry, - znaczenie późniejszych doświadczeń seksualnych, - rodzinne przekonania na temat seksualności – mity i uprzedzenia, - relacja rodzicielska jako pierwszy model relacji romantycznej, - kryteria normatywnej relacji seksualnej wg Carnesa.   3. Problemy z identyfikacją płciową <ul style="list-style-type: none"> - dysforia płciowa, zakłócenia i zaburzenia tożsamości płciowej, - zagadnienia cispłciowości vs niebinarności, - tranzykcja płci,

- moda na niebinarność czy realny problem młodzieży z tożsamością płciową,
  - tożsamość osobowa i samoocena.
4. Orientacja seksualna
    - związki homo-, hetero-, biseksualne,
    - wspólne problemy w związkach: umiejętność identyfikacji potrzeb partnera/partnerki, relacji, adekwatna ekspresja uczuć, mechanizmy obronne, samoocena, umiejętność budowania bliskości emocjonalnej.
  5. Preeferencje seksualne (upodobania, fetysze)
    - znaczenie pierwszych doświadczeń erotycznych,
    - związek upodobań seksualnych z fobiami,
    - zawężenie aktywności seksualnej do jednego rodzaju bodźców,
    - preferencje seksualne realizowane niezgodnie z prawem lub narażeniem innych.
  6. Role płciowe
    - stereotypy i postawy w zakresie ról płciowych,
    - problem braku akceptacji dla indywidualnych zachowań, służących realizacji określonych ról płciowych,
    - rzeczywiste różnice w osobowości i zdolności między kobietami i mężczyznami vs stereotypy na ten temat.
  7. Sprawność seksualna
    - zubożnienie i dysfunkcje pojawiające się podczas współżycia seksualnego,
    - potrzeby i zachowania seksualne,
    - czynniki somatyczne, emocjonalne i społeczne (przekonania, stereotypy),
    - znaczenie stresu, wstydu i innych emocji,
    - pułapki związane z instrumentalnym traktowaniem seksu.
  8. Oddziaływania psychoterapeutyczne
    - zalecenia dla psychoterapeutów pracujących nad problemami psychoseksualnymi,
    - analiza biografii seksualnej i pogłębianie wglądu w doświadczenia pacjenta,
    - odreagowanie emocji i przeżyć,
    - edukacja psychoseksualna,
    - treningu umiejętności i realizowania zadań terapeutycznych,
    - dostarczanie pozytywnych, konstruktywnych doświadczeń w oparciu o zdrową relację terapeutyczną,
    - techniki zmniejszania napięcia i radzenia sobie ze stresem.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_11	Konwersatorium z wykorzystaniem elementów psychodramy, prezentacji multimedialnych oraz dyskusji grupowej w oparciu o teksty naukowe odpowiednie do tematyki	Test wiedzy	Ocena z testu

	zajęc.		
UMIEJĘTNOŚCI			
U_10	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
U_11	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Test wiedzy	Ocena z testu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_04	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Aktywne uczestnictwo	Ocena aktywności
K_05	Wykład z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji Własna praca nad wybranymi zagadnieniami z literatury przedmiotu	Aktywne uczestnictwo	Ocena aktywności

VI. Kryteria oceny, wagi...

Na końcową ocenę składa się:

- test wiedzy 80%
- aktywny udział w zajęciach 20%

Ocena niedostateczna - brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (< 50%)

(W) - Student(ka) nie posiada wiedzy z zakresu problematyki psychoseksualnej w psychoterapii.

(U) - Student(ka) nie zna podstawowych zagadnień psychoseksualnych w psychoterapii.

(K) - Student(ka) nie potrafi okazywać szacunku i zrozumienia różnorodnym pacjentom i podejmować dyskusji o problemach psychoseksualnych

Ocena dostateczna - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych ważnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami (50-60%; dostateczna plus 61-70%)

(W) - Student(ka) posiada elementarną wiedzę z zakresu problematyki psychoseksualnej w psychoterapii.

(U) - Student(ka) zna podstawowe zagadnienia psychoseksualne w psychoterapii

(K) - Student(ka) w niewielkim stopniu potrafi okazywać szacunek i zrozumienie różnorodnym pacjentom i podejmować dyskusję o problemach psychoseksualnych

Ocena dobra - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów (71-80%; dobra plus 81-90%)

(W) – Student(ka) posiada dostateczną wiedzę na temat różnych problemów psychoseksualnych w psychoterapii

(U) - Student(ka) umie rozpoznać w jakich problemach psychoseksualnych wskazana jest interwencja psychoterapeutyczna

(K) - Student(ka) potrafi: 1/ okazywać szacunek i zrozumienie różnorodnym pacjentom z problemami psychoseksualnymi oraz 2/ podejmować podstawowe działania psychoterapeutyczne

Ocena bardzo dobra - osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie istotne aspekty (91-100%)

(W) – Student(ka) posiada bogatą wiedzę na temat różnych zagadnień z dziedziny psychoseksualnej

(U) - Student(ka) bardzo dobrze umie rozpoznać w jakich problemach psychoseksualnych wskazane są działania psychoterapeutyczne

(K) - Student(ka) potrafi: 1/ okazywać duży szacunek i zrozumienie różnorodnym pacjentom z problemami psychoseksualnymi i 2/ podejmować właściwe, bardziej złożone interwencje psychoterapeutyczne

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none">
1. Bonnet, G. (2006). Perwersje seksualne, Gdańsk.
2. Carnes. P. (2001). Od nałogu do miłości. Poznań, Media Rodzina.
3. Gapik L. (1990). Nerwice seksualne i sposoby ich przezwyciężania. Warszawa, PZWL.
4. Grzesiuk L. (1998). Psychoterapia. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Kępiński A. (1982). Z psychopatologii życia seksualnego. Warszawa, PZWL.
6. Lipsitz-Bem S. (2000). Męskość – kobiecość. O różnicach wynikających z płci. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
7. Pettler P., Heckerling A. (1992). Jak unikać seksu. Poradnik. Warszawa, ARBOR.
8. Seligman M. (1995). Co możesz zmienić a czego nie możesz. Poznań, Media Rodzina of Poznań.
9. Travin S., Protter B. (1995). Dewiacje seksualne. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none">
1. Kaczmarek Ł.D. (2016). Pozytywne interwencje psychologiczne. Warszawa: Wydawnictwo Zysk i spółka.
2. Kepner, J.I. (1991). Ciało w procesie psychoterapii Gestalt. Warszawa.
3. Ribner N.G. (2005) Terapia nastolatków. Gdańsk: GWP.
4. Wachtel P.L. (2012) Komunikacja terapeutyczna. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu